ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΚΡΙΤΙΚΗ

23/05/1994 40473
ΤΑ ΝΕΑ
σ.
ΚΡΙΤΙΚΗ Κ.ΓΕΩΡΓΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΑΤΡΟ

Θεατρικοί επισκέπτες (2)

«Φιλουμένα Μαρτουράνο» του Ντε Φιλίππο στο Θέατρο Πόρτα, από το Δημοτικό Θέατρο Βόλου Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» Θεσσαλονίκης στο Θέατρο Τέχνης (οδού Φρυνίχου).

Ο Γεράσιμος Γεννατάς, ο Μιχάλης Ρίζος, η Λυδία Κονιόρδου και ο Απόστολος Συρταριώτης στη «Φιλουμένα Μαρτουράνο»

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ οι θεατρικές επισκέψεις θεάτρων από την περιφέρεια, αυτή τη γόνιμη για τα σκηνικά μας πράγματα περίοδο που από πέρυσι έσπευσα να την ονομάσω, εαρινή, αφού παραλλήλως τη γεμίζουν μία πληθώρα εκδηλώσεων ποικιλώνυμων σχημάτων που υπηρετούνται από νέους κυρίως καλλιτέχνες με προθέσεις πειραματικές.

Του Κώστα Γεωργουσόπουλου

Από την περιφέρεια πάντως έχουμε ενδιαφέρουσες προτάσεις. Το νεότευκτο Δημοτικό Θέατρο Βόλου μάς ήλθε με μια καλοστημένη παράσταση της «Φιλουμένας Μαρτουράνο» του Ντε Φιλίππο. Μετά τον «Ήχο του όπλου» της Αναγνωστάκη, η επιλογή ενός λαϊκού έργου με την έξυπνη ηθογραφική μαεστρία του Ιταλού κωμωδιογράφου ήταν και νόμιμη και εφικτή.

Η «Φιλουμένα» που είναι έργο βέβαια, ως τεχνική και ως περιεχόμενο, καλύτερο από τέσσερα-πέντε του Ξενόπουλου, του Χορν, του Μελά, του Ιωαννόπουλου ή του Ψαθά και του Σακελλάριου, ούτε έχει πιο συναρπαστικούς ρόλους με ευφορία γραμμένους από τους ρόλους που έγραψαν οι παραπάνω Έλληνες συγγραφείς για τον Παντόπουλο, τον Πλέσσα, την Κοτοπούλη, την Κυβέλη, τον Βεάκη, τον Δενδραμή, τη Μανωλίδου ή τον Λογοθετίδη και τον Ηλιόπουλο. Αν επιμένω σ΄ αυτό είναι για να δείξω ότι τα Δημοτικά Θέατρα όταν καταφεύγουν στον Ντε Φιλίππο, ας μην ξεχνούν (και πολλά δεν ξεχνούν) τον «Ήρωα με τις παντούφλες», το «Μελτεμάκι», τον «Ποπολάρο», την «Ανιέζα», την έξοχη φάρσα του Ξενόπουλου «Δεν είμαι εγώ ή η Λογική» κ.ά. Ο Βασίλης Νικολαΐδης που σκηνοθέτησε τη «Φιλουμένα» είχε άνισο έμψυχο υλικό στη διάθεσή του. Όταν σκεφθεί κανείς τι θαύματα έκανε η μακαρίτισσα η Κατερίνα Γώγου (Λουκία) στην παράσταση του Μπολονίνι, ή ο Χαϊκάλης (δικηγόρος) στην παράσταση τού Ευαγγελάτου, καταλαβαίνει πώς ένας θίασος με άπειρους ηθοποιούς στα μικρά διαμαντάκια που είχε πλάσει ο Ντε Φιλίππο, δεν προσφέρεται για μία ολοκληρωμένη και ισόρροπη δημιουργία.

Ακόμη και η γραφική παρουσία τής σχεδόν ερασιτέχνιδος κ. Πολυχρόνου (Ροζαλία) που διέθετε κάποια στοιχεία υποκριτικής αφέλειας, σκόνταψε πάνω στον υποκριτικό μανιερισμό του κ. Νινή (Αλφρέντο) και στον υποκριτικό πρωτογονισμό τής όντως ερασιτέχνιδος κ. Φιλαρέτου.

Οι μόνοι έμπειροι του σχήματος ήταν η κ. Κονιόρδου, βέβαια και ο κ. Νανέρης. Η υπόλοιπη διανομή (Συρταριώτης, Γεννατάς, Ρίζος, Τσιρώνης, Μανωλέα) κρατήθηκε σε ανεκτά φιλότιμα επίπεδα.

Η παράσταση είχε ρυθμικά κενά, αμηχανίες. Οι νέοι ηθοποιοί έπαιζαν όσο μιλούσαν. Δεν ήξεραν να ακούνε και να εξελίσσονται όσο δεν μιλούν. Καθαρά σύνδρομα απειρίας.

Ο κ. Νανέρης είναι ένας ηθοποιός χωρίς εσωτερική ζωή συνήθως. Δεν συλλαμβάνει τους ρόλους από μέσα. Ωστόσο, στον Ντομένικο έκανε μία καλή εμφάνιση και είχε υποκριτικό χιούμορ αξιοσημείωτο· παρ΄ όλο που δεν βρήκε πάντα δίοδο επικοινωνίας με την Κονιόρδου.

Η πολύ καλή αυτή ηθοποιός έπιασε από μέσα το ρόλο, και βρήκε τη στάση του, τα τσακίσματά του, τον βιορυθμό του· είχε όμως κενά συνοχής, είχε στιγμές υποκριτικής αφασίας ιδίως στην πρώτη πράξη.

Ούτε αυτή δεν ξέφυγε τον κίνδυνο της δείξης. Έδειχνε με πόζες, μαρκάριζε τον χαρακτήρα, τον πρόβαλλε στην μπούκα της σκηνής.

Η όλη προσπάθεια είχε και μόχθο και έγνοια, αλλά φοβάμαι πως παραγνοιαζόταν για ν΄ αρέσει στο πλατύ κοινό.

Ο Πάτσας δούλεψε εκ των ενόντων. Με γούστο γέμισε τη σκηνή με επιλεγμένα κομμάτια παλαιοπωλείου ή τα μιμήθηκε, που κάνει το ίδιο (Θέατρο Πόρτα).

★

Η Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» της Θεσσαλονίκης φιλοξενήθηκε στο Θέατρο Τέχνης της οδού Φρυνίχου, με έργα του ρεπερτορίου του. Για την παράσταση του Χουρμουζιάδη στο αριστούργημα του Καμπανέλλη έγραψα, όταν το είδα στη συμπρωτεύουσα.

Το γαλλικό φιλολογικό και ψευτοποιητικό δραματάκι της Κατερίν Αν «Τίτα-Λου» είναι ένα πρόσχημα για μικρές υποκριτικές ασκήσεις ευαισθησίας. Το ίδιο το έργο είναι ένα τρυφερό μελό με στοιχεία παραμυθιού και γραφή καρτ ποστάλ. Ο Νικηφόρος Παπανδρέου που το μετέφρασε και το σκηνοθέτησε, σεβάστηκε τα όριά του, δεν το ψεύτισε ούτε το υπερεκτίμησε. Πρέπει να το πω, αν είχε γραφεί από ανάλογη άπειρη (όπως η Γαλλίδα) νέα Ελληνίδα συγγραφέα, ουδείς θα το πρόσεχε.

Τέλος πάντων, μέσα σ΄ έναν αφηρημένο χώρο του Βέττα, μέσα σε μία φορτισμένη μελωδική ευφορία του Βόμβολου, η Έφη Σταμούλη και ιδιαιτέρως η Λυδία Φωτοπούλου κέντησαν μία τρυφερή, χαμηλόφωνη δαντέλα με γνήσια υποκριτικά νήματα και παλ χρώματα. Πολύς μόχθος για ένα συμπαθητικό τίποτα.